

Q. What is Propaganda? What are its techniques of propaganda and highlight the impact of propaganda in Foreign Policy making?

ପରିଦର୍ଶନ କାର୍ଯ୍ୟର ଅଳ୍ପରେ ଅଧିକମ
ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ପ୍ରପାଗନ୍ଡା (Propaganda)। ଆବଶ୍ୟକ
କାର୍ଯ୍ୟ କାମକାରୀ- ଜୀବିତରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ବିଭିନ୍ନ
ଉତ୍ସବ- କାର୍ଯ୍ୟ କୁଳ ରହିବାର ବିଷ୍ଟ ପ୍ରକାରର ଆପଣା
କାମ- କାମକାରୀ, ବିଭିନ୍ନ ରକ୍ତକାମକାରୀ ପ୍ରକାରର ଧୂମ-
ରଙ୍ଗରେଣ୍ଟ କିମ୍ବା ଶତାବ୍ଦୀ ଲୋକମାନ, ଡୋକ୍ଟର ବ୍ୟାକ୍ରିମ୍‌
କୌଣସି, ମନ୍ଦିର ବିଳାକୁଳର- ଲୋକ (୩୦୧୫-୩୧) ବ୍ୟାକ୍ରି-
କୌଣସି- ଲୋକର ପ୍ରକାର କୁଣ୍ଡର ଶ୍ଵର ଅଭି-
ବିଳାକୁଳ ଛାତି, କୌଣସି ବିଳାକୁଳର ଲୋକମାନର
ବ୍ୟାକ୍ରିମ୍‌ (ରିପେଟ- ତାରିଖ) ଅବାକୁଳାକ୍ରିକ- ପାରିଷିତ
ବିଭିନ୍ନମାନ ହୁଏ. ବିଭିନ୍ନରେ ବିଭିନ୍ନ ଫଳାଫଳ
ଦେଇ- ଲୋକର ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ବିଭିନ୍ନ ପାରିଷିତ
ବ୍ୟାକ୍ରି- ପ୍ରକାରର ଧୂମ-ରଙ୍ଗ ରହିବାର କୁଣ୍ଡର ଶ୍ଵର-
ବ୍ୟାକ୍ରି ପ୍ରକାରର- କିମ୍ବା ପ୍ରକାରର ପ୍ରକାରର
କାମକାରୀ (technique) ବିଭିନ୍ନର ପାଇଁ ୨୫-

ଧୂମ-ରଙ୍ଗ :- ଧୂମର କାମକାରୀ- ସମ୍ବଲିପି କ୍ରୂଷ୍ଣମାନ କ୍ରୂଷ୍ଣମାନ
କାର୍ଯ୍ୟ କାମକାରୀ କାମକାରୀ କାମକାରୀ (କାମକାରୀ)। ଏହି-
କାମକାରୀ କାମକାରୀ- କାମକାରୀ- କାମକାରୀ- କାମକାରୀ କାମକାରୀ-
କାମକାରୀ- କାମକାରୀ- କାମକାରୀ- କାମକାରୀ- କାମକାରୀ-
କାମକାରୀ- କାମକାରୀ-

କୋଡ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ-ପାଇଁ, ଚମାର୍ଜୁ ପାଇଁ ଏହା
ମୁଖ୍ୟମିତି ଅବଶ୍ୟକ ହୁଏ- ମେ ୧୯୩୫ ମୁହିତ- ଆଚାର୍ଯ୍ୟ କରି
ଥିଲୁ, ଆଚାର୍ଯ୍ୟ କରି ଥିଲୁ ପାଇଁ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଅନ୍ଧାର-
କାଳୀ- ବେଶିକ୍ରିୟା, ଡିଜିଟାଲ୍ କ୍ଲାଉଡ୍, ମ୍ୟୁକ୍ଷାପ୍ଲଟ୍, ବିନ୍ଦୁବଳେ
ପଢ଼ିବି ମହାକାଶ- ବ୍ରହ୍ମା- କରି ୨୫୮।

ଆଜି ଓ ଆମ୍ବାନିକିରେ- କାହା ଆର୍ଥିକ ବିଦେଶୀ
ମୂଲ୍ୟ; କୁଟୀଳାତି. କାମକାଳ କୁଟୀ ଜବାବଦି କରି
ଆମିତି ଛାତି, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ଧାର- ଦୁଃଖ କାହା ହୈ ଏହା
କାହାକୁ? (ଶ୍ରୀ ପିତାମହଙ୍କୁ) ଦେଇବା, କିନ୍ତୁ କୁଟୀଲାତି
କୁଟୀରେ ଓ ଅନ୍ଧାର- କାମକାଳ କରିବାକୁ ଆମର
ହୁଏ କିମ୍ବା କାମକାଳରେ, ଆଜିର କେବଳମୁଁ ନିଜେର
ହୀଙ୍କୁ ଓ ଅନ୍ଧାର- କାମକାଳ- କାହା ହୁଏ କୁଟୀ- ଆମ କାହାକୁ
ଦେଇବାକୁ ଆମ୍ବାନିକିରେ- ଅବଶ୍ୟକ ପାଇଁ କାହା ୨୫୯।
କୁଟୀଲାତି, ଆମା ଦେଇବା- କେତେ, ଆମ୍ବାନିକିରେ- ଆମାରେ
କୁଟୀ- କୁଟୀକିରେ- ମଧ୍ୟକ- କୁଟୀକାରୀ ଅନ୍ଧାର- ଆମ୍ବାନିକି
କୁଟୀରେ ଦେଇବାକୁ। ଆଜି- ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ- କାହାକୁ- ଆମର୍ (ପରିପ୍ରେକ୍ଷଣ
କୁଟୀ ଆମ୍ବାନିକିରେ- କାମକାଳ- ଆମା- କାମକାଳ, କାମକାଳ
କୁଟୀ)।

Techniques of Propaganda :- ଆମାର ଓ ଆମାକିମ୍ବା
ଆମା କାମକାଳ- ବିଜ୍ଞାନାନ୍ଦ ଓ ନିର୍ମାଣ- ବିଭାଗ ଅନ୍ଧାର
କାମକାଳ- ବିଜ୍ଞାନାନ୍ଦର ଏ ବିଭାଗର କାମକାଳ-
କାମକାଳ, ବିଜ୍ଞାନାନ୍ଦର ଏ ବିଭାଗର କାମକାଳ-
ଆମାକାମିଶ୍ର ମଧ୍ୟ) - ପରିପ୍ରେକ୍ଷଣ- ଆମା- ଆମକାମିଶ୍ର, କାମକାଳ,
ଆମାକାମିଶ୍ର- ଆମା- କିମ୍ବତି ପଢ଼ିବି ବିଜ୍ଞାନର କାମ, ଆମାର କାମ
ଆମାର- , ଆମ- କିମ୍ବତି ପଢ଼ିବି ବିଜ୍ଞାନର କାମ, ଆମାର- ବାନ୍ଧବିଦୀ-
ଦେଶଭୂଷଣ- କାମାତି ନିର୍ମାଣ- କରିବି ଏହି, ଆମାର- ବାନ୍ଧବିଦୀ-
ଦେଶଭୂଷଣ- କାମାତି ନିର୍ମାଣ- କରି- ଆମାର- ଏ ବାନ୍ଧବିଦୀ
ଦେଶଭୂଷଣ- କାମାତି ନିର୍ମାଣ- କରି- ଆମାର- ଏ ବାନ୍ଧବିଦୀ

३। दर्शनानं पद्धतिः (Methods of Presentation):-

प्राचीने- ज्ञान योग विमर्शक की तरह-
दैनिकज्ञान का २०८, ज्ञानी और अवश्य, इति-
दैनिकज्ञाने- दैनिक विमर्शक- अद्वितीयता
निर्देश तैयार, आवाकारी- वेष्टन दैनिकज्ञान-
मान्यता से विद्युतके अत्य, गतिके विवरण, वर्ण
उच्चारके अनुसार लिखित गान्धी गान्धी, इति-
आत्मीय- प्राचीन- अध्यूषक- दैनिक विषय विवरण-
नाटकीय प्रशासन, धैर्यादि (Jews) - विवाहीय
विद्यालयों प्राचीन- अध्यूषक विवरण, उत्कृष्णन
किसी विषय प्रतिक्रियाएँ बताए त्रिभुवि- विद्युष-
आशिया- जैन इतिहास, राष्ट्रभूषण-
वस्त्र बोधिते विविध विषय अवधारणा-
विद्युत एव- अपनीति- वृक्ष (धैर्यादि) विवरण-
विद्युत- अध्यूषक विवरण करता है, २०८ वर्ष का विवरण
प्रशासन विवरण करता है, अद्वितीय अध्यूषक-
प्रशासन 'अध्यूषक' विवरण "ज्ञानी- अवश्य, अवश्य"
विवरण अध्यूषक- अध्यूषक- विवरण विवरण
आत्मीय- अध्यूषक- अध्यूषक विवरण अति- अपनी- अपनी
विवरण, दैनिकज्ञाने- कौनसी प्राचीन- विवरण- विवरण
विवरण- विवरण- अपनी- अपनी विवरण विवरण।

४। धृष्टि- अवश्यके पद्धति (Technique of Gaining Attention) :-

दैनिकज्ञाने विवरणी विवरण इसकी अवश्यकता
अन्य विवरण- विवरण इसकी अवश्यकता योगी- विवरण।

ଅନ୍ୟକାରୀ ପରିଭାଷା ଓ ନୋୟାଟି- ରମେଶ ପ୍ରେସ କ୍ଲବ୍
ପ୍ରଦ୍ୟମନ- ଏନ୍‌ଡାଇଲ୍ସ- ଜ୍ୟୋତି- ବିଲିଯୁମନ- ସଂକ୍ଷିପ୍ତବ୍ୟୋବ- ଆର୍ଟି-
ଫ୍ରେଣ୍ଡ- ଅନ୍ୟକାରୀ କବି ଯାହାର ପରିଭାଷା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟର,
କୌଣସି ମୁଖ୍ୟକାରୀ ? "The United States Information
Agency" ବା ବ୍ରିଟିଶ ମୁଖ୍ୟକାରୀ "The British Council"
କବି ବିଲ୍ୟୁ- ପ୍ରଦ୍ୟମନ ମିଶ୍ନ୍ୟ- ନୋୟାଟି- ରମେଶ ପ୍ରେସ-
କ୍ଲବ୍ରେଚ୍ଛ । ନୋୟାଟି- କାର୍ଲେସ- ଏନ୍‌ଡାଇଲ୍ସ- ବିଲିଯୁମନ ପାରିପ୍ରକାଶ
(ମେଲ୍‌ଲୁଗ୍‌ଗ୍ରାଫ୍‌) ପ୍ରଦ୍ୟମନ- ଏନ୍‌ଡାଇଲ୍ସଙ୍କି କିମ୍ବା ମୁଖ୍ୟକାରୀ
ନିବିତ୍ତି ଓ କର୍ମକାଳୀର କାହାରେ ବିଲିଯୁମନ ବହୁତୀୟ,
ବ୍ୟାପାରିକାଙ୍କ୍ଷା, ଅନ୍ତର୍ଜାଲ, କୌଣସି ପ୍ରଦ୍ୟମନ ଅନ୍ୟକାରୀ
କ୍ଲବ୍- ଫ୍ରେଣ୍ଡ- ମୁଖ୍ୟକାରୀଙ୍କାଳୀ, ଅନ୍ୟକାରୀ କାର୍ଲେସ କାର୍ଲେସ-
କ୍ଲବ୍- ବର୍ତ୍ତକାଳୀ ପ୍ରଦ୍ୟମନ- ହାତୁ ଆକାଶକାରୀ ଅନ୍ୟକାରୀ
ମହାତି ବିଲିଯୁମନ ଲୋକ ହୁଏ ଥିଲା, ଯାହା କବିତା କାହାର ମୁହଁ-
ଦେଖେ- ଦେଖି, କାହାର ପ୍ରଦ୍ୟମନ ବିଲିଯୁମନ ବ୍ୟାପାର-
କାର୍ଲେସ ରହିଲେ ରହିଲେ । ମୁହଁକାବ୍ୟ ବିଲିଯୁମନ (ଦେଖେ ମୁଖ୍ୟକାରୀଙ୍କାଳୀର
ରହୁଥିଲା, ଅନ୍ୟକାରୀଙ୍କାଳୀ, କୌଣସି, ଅନ୍ତର୍ଜାଲ କୌଣସି (ମୁହଁ
କାବ୍ୟର କାବ୍ୟର ନିବିତ୍ତି ଓ କର୍ମକାଳୀର କୁଟି ଅନ୍ୟକାରୀଙ୍କାଳୀ
ରହୁଥିଲା ମୁହଁ)- ଅନ୍ୟକାରୀ ହେବ ।

ଅନ୍ୟକାରୀ ଅନ୍ୟକାରୀ ପରିଭାଷା (Devices for Gaining
Response) :- ଅନ୍ୟକାରୀ ଅନ୍ୟକାରୀ ପରିଭାଷା ହୁଏ ଅନ୍ୟ-
କାବ୍ୟ- ମେଲ୍‌ଲୁଗ୍‌ଗ୍ରାଫ୍- ନାତ୍ୟ ମାଧ୍ୟମ, କିମ୍ବା କାହାର ଅନ୍ୟକାରୀ
କାବ୍ୟ- ମେଲ୍‌ଲୁଗ୍‌ଗ୍ରାଫ୍- ନାତ୍ୟ ପ୍ରଦ୍ୟମନ ପରିଭାଷା ହୁଏ
କାବ୍ୟ- ପ୍ରଦ୍ୟମନ- କାବ୍ୟ କ୍ରୁତ୍ସମ୍ବନ୍ଧ- 'କୁର୍ବାନାତ୍ୟ, କୈମି, ସାହ୍ୟ', ଏବଂ
କୁର୍ବାନାତ୍ୟ- କ୍ରୁତ୍ସମ୍ବନ୍ଧ- 'କୁର୍ବାନାତ୍ୟ' - ଏବଂ
କୁର୍ବାନାତ୍ୟ- କ୍ରୁତ୍ସମ୍ବନ୍ଧ- ଅନ୍ୟକାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟକାରୀଙ୍କାଳୀର
କାବ୍ୟ- ମୁଖ୍ୟକାରୀଙ୍କାଳୀର କାବ୍ୟ- କାବ୍ୟର କାବ୍ୟ- କାବ୍ୟର କାବ୍ୟ-

ଶ୍ରୀମତୀ ବା 'ଭ୍ରାତା-ବନ୍ଧୁଙ୍କ' ।
ପ୍ରାଚୀଯାନ୍ତ୍ରିକ ଅନନ୍ଦାନ୍ତେ - ମହା ପାଞ୍ଜାନ୍ତ୍ରିକ,
ମୋହମ୍ମଦ ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ ପଣ୍ଡା, ପଟ୍ଟିଙ୍କ ଏ କୁହିର ବୁଝା
ନାତର ଅନୁଭବ- (୩୫୮)- ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପଦ୍ମାବତି ।
ଅନ୍ଧାର ଓ ପାତାକିଲେଖ ପୈତେ ନାୟିନୀ ପାତାଗନ୍ତର-
'ପାତିଜା' ପ୍ରତୀକ- ତୀର- ଅନ୍ଧାର ଓ ପାତାକିଲେଖ
ପୂର୍ବ ଦିନାନ୍ତ୍ରିକ, ଆମାର କଥାର- ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-
ଅନ୍ଧାର ଅନ୍ଧାର ପ୍ରାଚୀଯାନ୍ତ୍ରିକ ଦୈନିକ ୩୫୧
ପିଲା (ଲାଗୁ), ପାନ୍ଦିତୀ, ପିଲାନ୍ତା, ପିଲାନ୍ତା-ପିଲା
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଅନ୍ଧାର ପୂର୍ବ, ବନ୍ଧୁଙ୍କର ରାଜାନ୍ତାନ୍ତା
ନେହୁନ୍ତା-ଇନ୍ଦ୍ରଜିତ କ୍ରୀଡ଼ାବଳୀ ବୁଝାଇଲା ପାତାଗନ୍ତର-
ଦୈନିକାନ୍ତ୍ରିକ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ- ମହାର୍ଯ୍ୟ ଶୁଭେ ଜୀବ୍ରା-
କାଶ୍ମୀର- ପାତାକିଲେଖ- ଦୈନିକାନ୍ତ୍ରିକ

୪) ଅନୁଭବସ୍ତ୍ରାବଳୀ ପଦ୍ଧତି (Method of Gaining Acceptance)

ଆମରକବାବି ତାର ଲେଖ- ଗୋଟିଏ ବିଭିନ୍ନ
ଦୈନିକ- ପ୍ରକାଶିତ କ୍ରୀତ- ପ୍ରକାଶକେ- ଅନୁଭବସ୍ତ୍ରା କବିତାର
ବିଭିନ୍ନ ଦେଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଭିଭବ କରେ ପଢ଼ି
ବିଭିନ୍ନ ଲୋକଙ୍କରଙ୍କ ଅଭିଭବ କରେ ପଢ଼ି ଅନୁଭବସ୍ତ୍ରା
ଲୋକଙ୍କରଙ୍କ କ୍ରୀତ, ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ କ୍ରୀତ ଅନୁଭବସ୍ତ୍ରା
ପଢ଼ିବାର ଅଭିଭବ କରେ ହାମି, ଅନ୍ତର୍ଭାବ ନିରାକରଣ,
ପଢ଼ିବାର ଅଭିଭବ କରେ ହାମି, ଏବଂ ଏହାର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ-
ପାତାକିଲେଖ, ପିଲାନ୍ତା, ବନ୍ଧୁଙ୍କ ଅନ୍ଧାର-
ଦୈନିକ କ୍ରୀତ- ଆମରକବାବି ତାର ପାତାକିଲେଖ- ଅନୁଭବସ୍ତ୍ରା
କାନ୍ତିନ୍ଦ୍ର- ଜୈନା, ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ଅଭିଭବ- ପ୍ରେସ୍
ବାଣୀ ଅବ- ପାତାକିଲେଖ- ଶହ- ନର- ବିଶ୍ଵମେର- ଦୈନିକ ଶ୍ରୀ-
ବାଣୀ ଅବ- ପାତାକିଲେଖ- (୩୫୨) ଏବଂ, ମହିଳା ମୁଦ୍ରାବଳୀ
ପ୍ରେସ୍-ପାତାକିଲେଖ ଅଭିଭବ- (୩୫୩) ଏବଂ ମହିଳା ମୁଦ୍ରାବଳୀ
ପ୍ରେସ୍-ପାତାକିଲେଖ- ଏବଂ ପାତାକିଲେଖ- (୩୫୪) ଏବଂ ମହିଳା ମୁଦ୍ରାବଳୀ

ପାନ୍ଦିତୀଙ୍କ ଶିଖେ- କୁର କିମ୍ବା ମହାତ୍ମ- ଅବାକୁଳ
କୁରେ ୨୫, ପିଲାଶ ଲାଲିକ- ମାନ୍ଦୁର- ଯାନ୍ତ୍ର କୁଣ୍ଡଳ-
ପାନ୍ଦିତୀଙ୍କ- ଅଭ୍ୟାସ ଶକ୍ତି ଛିନ୍ନ, ଗଣ୍ଠ ପାନ୍ଦିତୀ-
ଶକ୍ତି କରୁଥାଏନ୍ତୁ ନାହିଁ, ପିଲାଶ ପାନ୍ଦିତୀ-
କୁଣ୍ଡଳ ପାନ୍ଦିତୀଙ୍କାମ୍ଭା, ଅଛେ- ମେହା କାହା (୨୫, କାଳୀ
ପାନ୍ଦିତୀଙ୍କ ପାନ୍ଦିତୀଙ୍କ- ପାନ୍ଦିତୀ ଦେଖେ- କୁଣ୍ଡଳ- କାଳିମ୍
ହାତେ, ଅଭ୍ୟାସକୁ ରହିଲୁ ତିବ୍ର- ପାନ୍ଦିତୀଙ୍କାର ପାର୍ଶ୍ଵ
କୁଣ୍ଡଳ- ଯାନ୍ତ୍ର ଅବ ଦେଖେବେ- ଚାହୁକୁ- ଅମ୍ବ ଶୁଜ-
କୁଣ୍ଡଳ- ୨୫, ପାନ୍ଦିତୀ ଦେଖେବେ- ପକ୍ଷ- ପାନ୍ଦିତୀଙ୍କ- ଯାନ୍ତ୍ର-
କୁଣ୍ଡଳ ଅଭ୍ୟାସ ଦେଖେ ପାନ୍ଦିତୀ ପାନ୍ଦିତୀ ଅଭ୍ୟାସ,
କୁଣ୍ଡଳ- ପାନ୍ଦିତୀ କାନ୍ଧାରୀ କାନ୍ଧି- ଦେଖେ- କାନ୍ଧାରୀ ପାନ୍ଦିତୀ-
କୁଣ୍ଡଳ- ପାନ୍ଦିତୀ- ଅଛି,

— X —